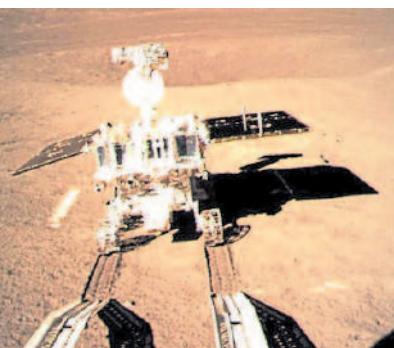
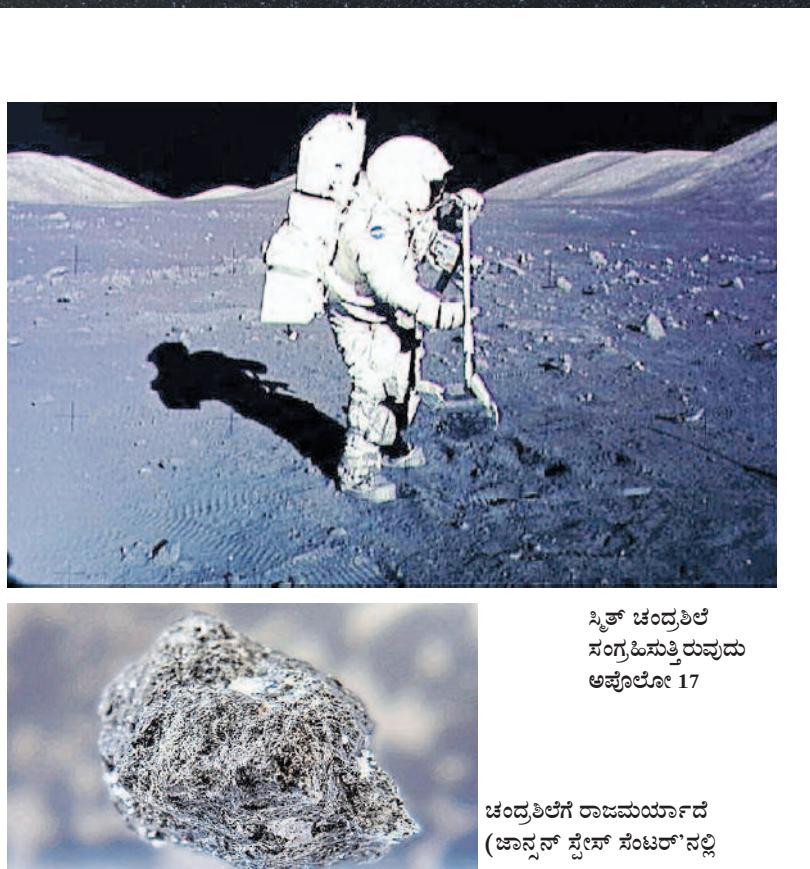

ಎಂಬುದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಭಿಮತ. ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಅವೇಂತು ಕುಳಿಗಳು? ಇದಕ್ಕೀಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ವಾಯುಗೋಳವೇ ಇಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ಉಲ್ತೊಗಳು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕ್ರಿಂಗರಹಗಳೂ ನೇರವಾಗಿ ಒಂದು ಲಟ್ಟಸಲು ಯುಕ್ತವಾದ ಪರಿಸರ. ಕುಳಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಚಂದ್ರನ ವ್ಯವೊಳೆ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಬಿಕ್ ಶಿರಣಿಗಳ ದಾಳಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಚಂದ್ರಯಾನಿಗಳು ವಿಶೇಷ ಉದ್ದಪನ್ನೇ ಧರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅಕ್ಷಜನ್ ತ್ಯಾಂತಿಕವೂ ಇಲ್ಲ. ಇತ್ತು ನೇಲದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುಕುಗಳೂ ಇಲ್ಲ, ಚಂದ್ರನ ನೆಲ ವಿಂಡಗಳಾಗಿ ಒಡೆದೂ ಇಲ್ಲ.

ಚೆನದ ಚಾಂಗ್ 4, ಚಂದ್ರನ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖದಲ್ಲಿ

ಸ್ಕ್ರೋ ಚಂದ್ರಶೀಲೆ
ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು
ಅಪ್ಪೋಲೋ 17

ಚಂದ್ರಶೀಲೆಗೆ ರಾಜಮಹಾದೆ
(ಜಾನ್ನ್ ಸೈಫ್ ಸಂಟ್ರೋನಲ್ಲಿ)

ಜೀವ ಕೊನರಲು ಇದು ದೊಡ್ಡ ತಡೆಯೊಡ್ಡಿದೆ. ಆದರೂ ಆರ್ಥಿಕಸ್ವಾಗ್ ಅಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬಂದ ಕಂಪನ ಮಾಪಕದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಂಪನಗಳೂ ದಾವಿಲೆಯಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕಂಪನಗಳು ನೇಕೆಂದುಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಆಗುವಬಿಲ್ಲ; ನಿಮಿಷದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಚಂದ್ರನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ? ಅದು ಇನ್ನೂ ನಿಂತಿದ್ದು.

ಇನ್ನು ಚಂದ್ರನ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯ ಮುಖ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಶೋಧಗಳಾಗಿಲ್ಲ. 1953ರಲ್ಲಿ ರವ್ಯಾದ ಲ್ಯಾನಾ-3 ವ್ಯೂಮನ್‌ನೇಕೆ ತೆಗೆದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕುಳಿಗಳಿರುವುದು ಪತ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ವಾದರಿಸಿಯೇ ರವ್ಯಾ ಚಂದ್ರನ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖಿದ ಅರ್ತಾ ಸನ್ನ ತಯಾರಿಸಿತು. ಅಮೆರಿಕದ ಅಪೋಲೋ-11ರ ಯಾತ್ರಿಗಳು ಚಂದ್ರನನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ವಿಸುವಾಗ ಅದರ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖಿವನ್ನು ನೇರ ಕಣ್ಣಿಗಳಿಂದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೀಕಿಸಿದ್ದಾರು. ಈ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಜಿನಾದ ಚಾರ್ಗೆ-4 ಎಂಬ ಶೋಧನ್‌ನೇಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖಿದ ಮೇಲೆಯೇ ರೋಚೊಟನ್ ಇಂಷಿ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಹಾ ಕುಳಿಗಳಿವೆ, ಅರೆಸಿಯೋದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಪುಳಿಯೋಂದರಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ ದೂರದರ್ಶಕಗಳನ್ನೇಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಭಾಗ ನಿಶ್ಚಯ.

ಮಾನವನಿರ್ಮಿತ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ಸಣೆಗೆ ಅಡ್ಡಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಬುಲ್ಲೆನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಚಂದ್ರಯಾನ-2ನ್ನು ಕಾರ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಸಿದ್ದತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಬಾರಿ ರೋಚೊಟ್‌ಗೆ (ಪ್ರಗ್ರಾ) ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ. ಅದು ಚಂದ್ರನ ದೃಷ್ಟಿಯಾದ ಒಂದು ಬಳಿ ಇಂದಿಯವರೆ ಯೋಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಪೋಲೋ-11ರ ಯಾತ್ರೀ ಚಂದ್ರಯಾನದ ನಂತರ ಹಲವ ದೇಶಗಳು ಸ್ಥಿರಗೊಂಡು ಚಂದ್ರಯಾನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದವು. ಜಪಾನಿನ ಹಿಟನ್, ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಸೈಫ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಸಾಟ್ರ್‌, ಜೆನಿದ ಬಾಗೆ ಬಂದೊಂದೂ ತಮ್ಮದ್ದು ಆದ ಪೇಲೋಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೊರಟಿವೆ. ಚಂದ್ರನ ಆಕರ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಆರಂಭ ಅಪ್ಲೇ ಇನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಚಂದ್ರಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಿರುವ ದೇಶಗಳು. ಅಪೋಲೋ ಯಾತ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಿಲೆ ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡರು ಈಗ ಅಳ್ಳರಿ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬಲಾಡ್ಡ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮುಕ್ಕೆಬಿನಿ ಎಂದು ಸಾಂಪದಿಕ ಬಹುಪಾಲು ಒದ್ದುತ್ತಿರುವ ಸಮಯ ಇದು.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಸಾಗ್ರಹ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬುಂಪು, ಬುರುಕಾರಿರಲಿ. ಇಮೇಲ್: feedback@sudha.co.in